Centrum för civilsamhällesforskning

MARIE CEDERSCHIÖLD HÖGSKOLA

Innehåll

Förstå och samverka 3

Forskningsstudier 4

Tillitsbarometern

MEIS – om medborgerligt engagemang

Lokala cicilsamhällens roll för rurala samhällen

Tillsammans för ett säkrare samhälle – cicilsamhället som resurs

Fattingdomsmatrisen

Doktorandstudier 10

Rebecka Andersen

Anna Ardin

Ebba Henrekson

Silla Odhnoff

Therese Ydremark

Sara Vilgeus Loy

Nya avhandlingar 12

A Risk or a Resource?: A Study of the Swedish State's Shifting Perception and Handling of Minority Religious Communities between 1952-2019

Collective Patient Participation: Patient Voice and Civil Society Organizations in Healthcare

A Union for Tenants: Tenant militancy in Gothenburg as a historical example

Nya publikationer i urval 14

Medarbetare 16

En i civilsamhället har ordet 18

Förstå och samverka

Centrum för civilsamhällesforskning inrättades under 2019 vid Marie Cederschiöld högskola. Ambitionen var att samla de flervetenskapliga forskarinsatser kring det civila samhället som med framgång bedrivits vid högskolan sedan tidigt 1990-tal. Ett viktigt skäl till inrättandet var att ett sådant centrum inte bara skulle hysa en framgångsrik forskargrupp utan också skapa en mötesplats för samtal kring kunskap om det svenska civilsamhället. Idag är vår målsättning vid centrum att systematiskt öka förståelsen för civilsamhällets engagemang och organisering – dess förutsättningar, former och avtryck – och att därigenom bistå det omgivande samhället.

Mycket av den forskning som vi bedriver vid centrum är projektorienterad och görs i nära dialog med det civila samhällets organisationer. En del av den finansieras genom långsiktiga samarbetsavtal med några av civilsamhällets mer framträdande organisationer – i skrivande stund Ersta diakoni, Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner, Riksidrottsförbundet, Rädda Barnen och Röda Korset. Vid centrum pågår också ständigt forskning som finansieras av svenska forskningsråd såsom Formas, FORTE och Vetenskapsrådet, samt av Riksbankens jubileumsfond.

Trots att forskarna vid centrum har olika vetenskapliga bakgrunder och forskningsintressen, så har de återkommande och mer ingående studerat några särskilda aspekter av det civila samhället under åtminstone de tjugofem senaste åren. Sådana aspekter rör det civila samhället med avseende på välfärdsinsatser, medborgerligt engagemang, tillit, samt organisering och ledning.

Men Centrum för civilsamhällesforskning är inte bara en forskningsverksamhet. Vi har en ständigt pågående dialog med det omgivande samhället, och vi erbjuder enskilda seminarier, kortare utbildningar och avancerade akademiska utbildningar på master- och forskarutbildningsnivå. Alldeles nyligen beslutade dessutom regeringen att låta Marie Cederschiöld högskola inrätta ett nytt akademiskt ämne – civilsamhällesvetenskap – med den uttalade ambitionen att det skulle spridas till fler lärosäten i Sverige.

Vi hoppas att du som läser den här texten, oavsett om du är engagerad i praktiken eller om du är forskare, ska finna vårt arbete intressant, användbart och kanske emellanåt lite provocerande.

Magnus Karlsson
Professor, Chef för Centrum för civilsamhällesforskning

Forskningsstudier

Tillitsbarometern

Tillitsbarometern är en befolkningsundersökning som Statistiska centralbyrån (SCB) har utfört på uppdrag av Marie Cederschiöld högskola åren 2009, 2017 och 2020 med huvudfinansiering från Länsförsäkringsbolagens forskningsfond. Undersökningen är en bred studie av social tillit i Sverige men genomförs med det huvudsakliga syftet att undersöka hur olika betingelser i lokalsamhället eventuellt påverkar medborgarnas tillit.

Sverige har ur ett internationellt perspektiv en förhållandevis hög andel av befolkningen som litar på de flesta andra. Ett antal samhällstrender pekar nu mot en utveckling med sjunkande nivåer av tillit: hög arbetslöshet, ökande ojämlikhet, ökande mångfald, ökande boendesegregering och minskad social rörlighet.

Medborgarnas tillit till varandra och deras förtroende för staten beror inte bara på hur det nationella så kallade samhällskontraktet ser ut, utan även på i vilken mån som kommuner och stadsdelar i lokalsamhället förmår leva upp till sin sida av ett sådant kontrakt, vilket konkret innebär att den förmår prestera den trygghet, de rättigheter och den sociala service som ingår i det centrala uppdraget.

Utöver de större befolkningsundersökningarna rymmer projektet en panelstudie och fördjupningsstudier. I panelstudien ingår respondenter som deltar vid flera insamlingstillfällen. Det gör det möjligt att bland annat studera hur respondenternas olika attityder, värderingar och åsikter utvecklas och förändras över tid.

Fördjupningsstudierna genomförs mot bakgrund av den variation, splittring och polari-sering som vi ser i våra data från befolkningsundersökningarna, och omfattar åtta kommuner och stadsdelar. Resultat från studierna redovisas regelbundet i Levande rapporter på högskolans hemsida.

Projektet leds av professor Lars Trägårdh och medarbetare är docent Ali Abdelzadeh, doktorand Rebecka Andersen, fil dr Linnea Lundgren, fil dr Anna Mankell och professor Lars Svedberg.

Lars Trägårdh
Professor

MEIS – om medborgerligt engagemang

Sedan 1992 har forskare vid Marie Cederschiöld högskola genomfört sex nationella befolkningsundersökningar (MEIS) som handlar om medborgerligt engagemang i Sverige. Dessa studier har inte bara fått avsevärd internationell uppmärksamhet utan också betydelse för svenska ideella organisationer och deras självförståelse.

Vissa av undersökningarna har haft särskilda fokus. Den som genomfördes 2014 byggde vidare på ett internationellt material och syftar till att ge fördjupad kunskap om de medborgerliga engagemangets förändrade uttryck och villkor. Parallellt med 2019 års undersökning genomfördes en specialstudie om medborgerligt engagemang bland personer med invandrarbakgrund. Resultaten från dessa undersökningar publiceras löpande.

De forskare på högskolan som arbetar med MEIS samarbetar sedan många år med kollegor som genomför motsvarande studier i Norge och Danmark. Det ger goda möjligheter att göra jämförelser mellan länderna. Forskningssamarbetet mellan de nordiska länderna har bland annat resulterat i boken Civic Engagement in Scandinavia – Volunteering, Informal Help and Giving in Denmark, Norway and Sweden.

Nästa befolkningsundersökning, som leds av professor Johan von Essen och docent Erik Lundberg, planeras att genomföras med början 2024.

Johan von Essen

Professor i livsåskådnings-vetenskap inriktning civilsamhällesstudier

Lokala civilsamhällens roll för rurala samhällen

Civilsamhällets möjlighet att erbjuda samhällsservice och bidra till hållbara lokala samhällen är en central fråga när det gäller den svenska landsbygdens framtid. Det saknas dock systematiska och teoretiskt grundade empiriska studier av de roller och möjligheter som lokala civilsamhällen har i att stärka rurala lokalsamhällen.

Den här studien syftar därför till att öka kunskapen om lokala civilsamhällens roll för att upprätthålla och utveckla nödvändig service i glesbefolkade områden och hur de bidrar till hållbara samhällen. Studien har en etnografisk metodansats och genomförs i två lokalsamhällen i Värmland, två på Gotland samt ett i Västernorrland via deltagande observationer, intervjuer och analys av skriftligt material.

I studien ställs frågor som:

- Hur arbetar det civila samhällets organisationer för att tillhandahålla tjänster och infrastruktur på landsbygden?
- Vilka lokala förhållanden möjliggör eller begränsar det civila samhällets organisationer möjligheter att producera tjänster?
- Hur påverkas det lokala samhället om det civila samhället tar över ansvar för samhällsservice?

Studien, som kombinerar civilsamhällesforskning med rurala och regionala studier, gör det möjligt att diskutera civilsamhällets roll och struktur utifrån ett icke-urbant perspektiv och hur civilsamhället kan begreppsliggöras för att rymma hybridiserade organisationsformer.

Studien leds av professor Johan von Essen och docent Pelle Åberg.

Johan von Essen
Professor i livsåskådnings-vetenskap inriktning civilsamhällesstudier

Pelle Åberg
Lektor, docent

Tillsammans för ett säkrare samhälle – civilsamhället som resurs

För att möta framtida kriser krävs enligt många att förmågan hos civilsamhällets aktörer mer systematiskt tas till vara. Förståelsen av civilsamhället i relation till nationell samhällsberedskap är fortfarande rudimentär. En fördjupad förståelse för civilsamhällets potential och begränsningar, till vilken studien väsentligen bidrar, ökar tydligt förutsättningarna för samverkan mellan civilsamhällets aktörer och operativa offentliga verksamheter vid en kris.

Den här studien engagerar flera forskare vid Centrum för civilsamhällesforskning. Dess syfte är att utveckla kunskapen om och förståelsen för civilsamhällets olika aktörer när det gäller beredskapen för och hanteringen av kriser; dess drivkrafter, kapacitet och potential.

En utgångspunkt i studien är att civilsamhällets existerande och potentiella beredskap och insatser vid kriser förklaras av 1) en kombination av förutsättningar och egenskaper hos civilsamhällets aktörer och 2) de förutsättningar för samverkan som karaktäriserar den svenska beredskapen och krishanteringen.

Studien består av två kvantitativa surveystudier samt av kvalitativa teoretiska fallstudier. Den första surveystudien riktas till ett större strategiskt urval av svenska organisationer i civilsamhället. Här ställs frågor om aktuell och potentiell beredskap och insatser vid kris, samt kring samverkan med det omgivande samhället när det gäller sådana frågor. Den andra surveystudien är ett tillägg till den befintliga befolkningsstudie om medborgerligt engagemang (MEIS) som regelbundet genomförs vid Centrum för civilsamhällesforskning. Baserat på enkätstudierna kommer organisationer att väljas ut för teoretiska fallstudier som fördjupar kunskapen på organisations- och individnivå.

Genom studien utvecklas kunskap riktad till 1) ansvariga myndigheter på central, regional och lokal nivå i Sverige, 2) civilsamhällets aktörer som har ett intresse för beredskaps- och krisfrågor, samt 3) forskare.

Studien leds av professor Magnus Karlsson och medarbetare är docent Johan Hvenmark, fil dr Linnea Lundgren och fil dr Lina Rahm (KTH).

Magnus Karlsson
Enhetschef, professor, lektor

Fattigdomsmatrisen

I den här studien studeras fattigdom såsom den framträder för de svenska stadsmissionerna. Studien är kvantitativ och baseras på Riksföreningens Sveriges stadsmissioner egna observationer kring vilka fattiga deras anställda och volontärer möter i sitt arbete, samt vilka insatser de gör till stöd för dessa fattiga. Studien har pågåtts sedan 2011 och i arbetet har hittills en halv miljon insatser dokumenterats, kategoriserats och analyserats.

För att samla in och redovisa data används den så kallade Fattigdomsmatrisen: en matris som kombinerar särskilda målgrupper och insatser. De målgrupper som fokuseras är personer med långvarigt försörjningsstöd, icke-mottagare, utsatta EU-migranter och papperslösa. Insatserna som studeras är ekonomiskt stöd, materiellt stöd, matrelaterat stöd, stöd i kontakter med myndigheter till följd av fattigdom samt inkluderade insatser.

Genom data som insamlas i studien är det möjligt att identifiera och diskutera aspek-ter av fattigdom i Sverige. Så har till exempel fenomenen matfattigdom och icke-mottagande fokuserats i särskilda delstudier. Sådana delstudier ligger till grund för de svenska stadsmissionernas fattigdomsrapport som släpps i samband med den internationella fattigdomsdagen 17 oktober varje år.

Studien leds av professor Magnus Karlsson och medarbetare är fil dr Anna Mankell.

Doktorandstudier

Rebecka Andersen

Avhandlingsprojektet behandlar ur ett historiskt perspektiv villkoren för ansvarsfördelning mellan familj, civilsamhälle och offentlig sektor gällande barn och unga. I fokus står en uppfostringsanstalt för flickor under tiden 1900 till 1950. Syftet med studien är att undersöka relationer mellan stat och välgörenhetsarbete under tiden för socialpolitikens utformning. Idén om hemmet framträder som en central tankefigur, och tidens familje- och hemideals betydelse för insatser riktade mot flickor är av särskilt intresse.

Anna Ardin

Avhandlingsprojektet handlar om civilsamhällets demokratiska handlingsutrymme i relation till staten. Av särskilt intresse är tillämpningen av de villkor som staten ställer upp för vad som anses vara demokratiskt legitima organisationer i en svensk kontext.

Ebba Henrekson

Avhandlingsprojektet handlar om privatiseringen av den svenska skolan och den organisatoriska utveckling som skett inom skolsektorn sedan tidigt 1990-tal. Av särskilt intresse är de institutio-nella, historiska och politiska faktorer som har bidragit till att civilsamhällesorganisationer och religiösa aktörer har en förhållandevis liten andel av skolmarknaden jämfört med vinstdrivande aktörer, detta trots en tydligt uttalad vilja från politiskt håll att främja en ökad mångfald inom skolsektorn.

Silla Odhnoff

Avhandlingsprojektet handlar om hur Hyresgästföreningen tillvaratar sina målgruppers intressen. Hur interagerar organisationen med sin omvärld och hur organiseras dess invärld? Var finns konfliktlinjer och hur ser utvecklingen ut över tidsperioden mellan 1980 och 2022? Studiens empiriska exempel är den bostadspolitiska utvecklingen av hyresförhandlingssystemet och de boinflytandeavtal som tecknas mellan allmännyttiga bostadsbolag och Hyresgästföreningen. Detta ska förstås i ljuset av bland annat historisk och sociologisk institutionalism.

Therese Ydremark

Avhandlingsprojektet fokuserar utrikes födda och deras civilsamhällesengagemang efter påtvingad migration. Ambitionen är att studera detta utifrån ett brett perspektiv, bland annat belyses civilsamhällets funktioner efter påtvingad migration. I studien anläggs såväl ett individ- som ett samhällsperspektiv och arbetet beaktar relationen till det nya hemlandet, det ursprungliga hemlandet, men även en gränsöverskridande civilsamhälleskontext. Studien utgår från intervjuer med personer som kom till Sverige från Bosnien och Hercegovina som en följd av kriget på Balkan i början av 1990-talet. Avhandlingen ger därmed ett 25-årigt perspektiv på civilsamhällesengagemang och civilsamhällets funktioner efter påtvingad migration.

Sara Vilgeus Loy

Avhandlingsprojektet handlar om barns möjligheter till delaktighet inom idrotts-föreningar i Sverige. Det inkluderar bland annat studier utifrån både ett barn- och ett vuxenperspektiv. Studien syftar till att både generera nya teoretiska angreppsätt rörande delaktighet för barn och att nå en fördjupad kunskap om barns möjlighet att påverka sitt idrottsutövande. Doktoranden har sedan länge ett eget intresse för idrott, både genom egen utövning samt på senare år även som tränare för ett ungdomslag i basket, vilket ses vara en resurs i studien.

Nya avhandlingar

A Risk or a Resource?: A Study of the Swedish State's Shifting Perception and Handling of Minority Religious Communities between 1952-2019

Linnea Lundgren

I avhandlingen skildras den svenska statens syn och hantering av den religiösa delen av civilsamhället. En utgångspunkt är att försöka förstå den motsägelsefulla bild som idag präglar synen av de svenska minoritetssamfunden, där de både lyfts fram som en viktig resurs och som en påtaglig risk.

Genom att studera vilka värden och principer som har varit vägledande för religionspolitiken i Sverige mellan 1952 och 2019 visas hur det skett en tydlig instrumentalisering av samfundens roll i Sverige där de i allt högre grad förväntas vara samhällsnyttiga och bidra till att stärka de grundläggande värderingar.

Resultatet visar att politiken kring minoritetssamfund på olika sätt har präglats av statens försök att hantera en växande religiös mångfald. Den motsägelsefulla inställning gentemot religiösa samfund som vi kan se i dag är lik den som fanns på 1960-talet och 1990-talet. Det har varit ett ständigt avvägande mellan olika principer och rättigheter i politiken. Bland annat har frågan om den enskilda individens, i synnerhet det enskilda barnets, rättigheter gentemot samfundens rättigheter ständigt varit på agendan.

Rädslan för konfessionella friskolor, skapandet av parallellsamhällen och värderingar som står i konflikt med kristna, svenska eller demokratiska värderingar är alltså inget nytt. Den främsta skillnaden är att det förut var de katolska samfunden och frikyrkorna som misstänkliggjordes, idag är det främst de muslimska samfunden. Avhandlingen tar upp frågor som rör gränsdragningarna kring ett pluralistiskt civilsamhälle och spänning mellan olika normativa ideal som präglar synen av civilsamhället i det svenska samhället.

Collective Patient Participation: Patient Voice and Civil Society Organizations in Healthcare

Anna Mankell

Avhandlingen diskuterar kollektivt patientdeltagande i sjukvården genom civilsamhällesorganisationer. Ett stort fokus ligger idag på individen och den enskilda patientens möjligheter att göra sig hörd genom vårdval, den nya patientlagen och utvecklingen mot en mer personcentrerad vård. Samma utveckling kan ses i många andra länder. Uppmärksamheten kring patientens delaktighet har emellertid främst riktats mot former av delaktighet som riktar sig mot den enskilda individen.

Avhandlingen bidrar med kunskap om kollektiva former av patientdeltagande och de specifika värden som finns i ett kollektivt engagemang. Resultaten pekar på att den enskilda patientens förutsättningar att engagera sig kollektivt är en viktig faktor för utformningen och potentialen av kollektivt patientdeltagande. För att kunna beakta vad den enskilde patienten vill och kan bidra med, behövs också ofta syftet med engagemanget klargöras. Resultaten indikerar vidare att individuella och kollektiva former av deltagande kan stärka varandra, snarare än tränga ut varandra.

Sammantaget bidrar denna avhandling med en bättre förståelse för olika typer av patientdeltagande och hur de fyller olika funktioner i arbetet med att förbättra sjukvården.

“En fackförening för hemmen: Kollektiv mobilisering, hyresgästorganisering och maktkamp på hyresmarknaden i Stockholm och Göteborg 1875-1942”

Hannes Rolf

Avhandlingen är en studie av kollektiv mobilisering och hyresgästorganisering i Göteborg och Stockholm mellan 1875, då den första kända hyresgästföreningen bildades och 1942, då hyres-marknaden blev reglerad. Studien är delvis komparativ och behandlar särskilt hur maktförhållandena förändrades mellan fastighetsägare och hyresgäster i och med framväxten av kravställande hyresgästorganisationer i Göteborg och Stockholm.

Teoretiskt vilar studien främst på resonemang kring maktresurser och utbytbarhet samt rörelse-teori om konfliktrepertoarer och möjlighetsstrukturer. Hyresgäströrelsens framväxt kopplas till den internationella utvecklingen och inte minst 1900-talets så kallade radikaliseringsvågor. En diskussion om klass och kön i rörelsen förs i avhandlingen och rörelsekulturen diskuteras utifrån folkrörelseforskning och inte minst begreppsparet skötsamhet och egensinne.

Avhandlingens empiriska kapitel behandlar framväxten av hyresgästföreningar och de strategiska och taktiska val som dessa ägnade sig åt: politisk påverkan, bostadsproduktion och konfrontativa taktiker. Den ofta konfliktfyllda jämkningen av dessa skiftande linjer i ett gemensamt riksförbund behandlas också, samt hur de storskaliga konflikterna på 1930-talet resulterade i storskaliga hyresförhandlingar och lade grunden för dagens hyressystem.

Nya publikationer i urval

Ardin, A. (2021). **En karta över det demokratiska utrymmet.** Kurage: idétidskrift för det civila samhället, (40), 14–18.

⁎

von Essen, Johan (2020). **Ideellt arbete i det svenska samhället.** I Johan von Essen & Svedberg, Lars (Red.), Medborgerligt engagemang i Sverige 1992–2019. Ersta Sköndal Bräcke högskolas rapportserie nr. 98. Stockholm: Ersta Sköndal Bräcke högskola.

⁎

Henrekson, E., Andersson, F., O., Wijkström, F., & Ford, M. R. (2020). **Civil Society Regimes and School Choice Reforms : Evidence from Sweden and Milwaukee.** Nonprofit Policy Forum, 1–37.

⁎

Hvenmark, Johan & Einarsson, Torbjörn (2021). **Governance in member-based organizations**. In Donnelly-Cox, G., Meyer, M. and Wijkström, F. (eds.). Handbook on nonprofit governance. Edvard Elgar.

⁎

Karlsson, M. (2021). **Corona och fattigdom - Röster från de svenska stadsmissionerna.** Socialmedicinsk tidskrift, 98(1), 71-81.

⁎

Karlsson, M. (2021). **Pandemin och icke-mottagarna**. Delmos.

⁎

Kassman, A., & Kneck, Å. (2021). **Doing it together. The dynamics of volunteer work in football clubs for children, the Swedish case**. Soccer & Society, 1–14.

⁎

Kassman, A., Hvenmark, J., & Kneck, Å. (2021). **Barn- och ungdomsfotboll under Coronapandemin : de svenska erfarenheterna visar att folkhälsa är mer än smittskydd.** Socialmedicinsk Tidskrift, (1), 100–111.

⁎

Lundberg, E., & Abdelzadeh, A. (2021). **Time matters: civic engagement and the development of anti-immigrant attitudes among adolescents.** Acta Politica, 1-24.

Lundgren, L. (2021). **A Risk or a Resource? A Study of the Swedish State's Shifting Perception and Handling of Minority Religious Communities between 1952-2019** (PhD dissertation, Ersta Sköndal Bräcke högskola)

⁎

Lundgren, L., & Trägårdh, L. (2020). **Det religiösa civilsamhället : en resurs eller ett hot?** In Religioner i rörelse. Årsbok 2020. Myndigheten för stöd till trossamfund (pp. 53–59).

⁎

Mankell, A., & Hvenmark, J. (2020). **Variations on a theme: Exploring understandings of the marketisation concept in civil society research.** International Review of Sociology, 30(3), 443–468.

⁎

Rolf, H. (2021). **A Union for Tenants : Tenant militancy in Gothenburg as a historical example. Radical Housing Journal**, 3(1), 167–186.

⁎

Segnestam Larsson, O., & Alexius, S. (2021). **The social meaning of money in non-profit organizations: A case study of formal and informal earmarking of money.** Journal of Nonprofit Education and Leadership, 11(3), 1–19.

⁎

Sjöstrand, E., & Svedberg, L. (2021). **Ett engagerande mikrokosmos: folkhögskoledeltagarna och deras samhällsengagemang**.

⁎

Vamstad, J. 2020. **"Giving to be civil or civic?: A social origins analysis of charitable giving in Sweden"** in Journal of Civil Society, 16:1, 1-14

⁎

Vamstad, J. 2021. **Generosity in Times of Crisis: Swedish helping behaviours during the COVID-19 pandemic.** Indianapolis: Global Generosity Research

⁎

Wall, E., & Vamstad, J. (2021). **När en part försvinner : informella vård och omsorgsinsatser under Coronapandemin.** Socialmedicinsk Tidskrift, 98(1), 15–26.

⁎

Åberg, P., Einarsson, S., & Reuter, M. (2020). **Organizational Identity of Think Tank(er)s : A Growing Elite Group in Swedish Civil Society.** Politics and Governance, 8(3), 142–151.

Medarbetare

Magnus Karlsson
Enhetschef, professor, lektor

Rebecka Andersen
Doktorand

Anna Ardin
Doktorand

Ebba Henrekson
Doktorand

Johan Hvenmark
Lektor, docent

Anders Kassman
Lektor, docent

Linnea Lundgren
Fil.dr, forskare

Anna Mankell
Fil.dr, forskare

Hannes Rolf
Postdoktor i social välfärd

Ola Segnestam Larsson
Lektor, docent

Lars Trägårdh
Professor

Johan Vamstad
Lektor, docent

Therese Ydremark
Doktorand

Lars Svedberg
Seniorprofessor

Pelle Åberg
Lektor, docent

Johan von Essen
Professor i livsåskådnings-vetenskap inriktning civilsamhällesstudier

Sara Vilgeus Loy
Doktorand

Ali Abdelzadeh
Forskare, doktor

Silla Odhnoff, doktorand, är medarbetare vid centrum men deltar inte på bild.

Berika och utmana

Under ett par decennier har forskning från det som idag är Centrum för civilsamhällesforskning vid Marie Cederschiöld högskola gett centrala kunskapsbidrag om och till det svenska civilsamhället. Flera av de forskningsteman som arbetas med – som exempelvis medborgerligt engagemang, tillit, organisering och ledning samt civilsamhällets roll och utrymme inom välfärden - är områden som är relevanta för ett brett spektrum av civilsamhället brokiga organisationsflora. Att styra och leda organisationer i det civila samhället, oavsett om det är som förtroendevald eller anställd chef, är en komplex uppgift. Gedigen forskningsbaserad kunskap utifrån civilsamhällets förutsättningar och verklighet är – och kan i än högre grad vara – ett stöd i denna ledaruppgift. Forskningen kan både hjälpa till att sortera i komplexiteten, identifiera strategiska vägval och utmana våra för givet tagna sanningar. Inom Ideell Arena har vi sedan vår start haft förmånen att stå i en nära samverkan med forskare vid detta forskningscentrum och vi har i vår verksamhet på djupet sett hur civilsamhällets praktik och forskningen kan berika och utmana varandra. En uppmaning från mig är därför att ta fasta på de korta inblickar i pågående forskningsprojekt och nya spännande doktorander som denna årsberättelse ger. Läs vidare, gå på seminarier, ta kontakt eller hitta andra sätt att tillgodogöra dig forskning från centrumet i din verksamhet.

Erik Sjöstrand
Verksamhetschef, Ideell Arena

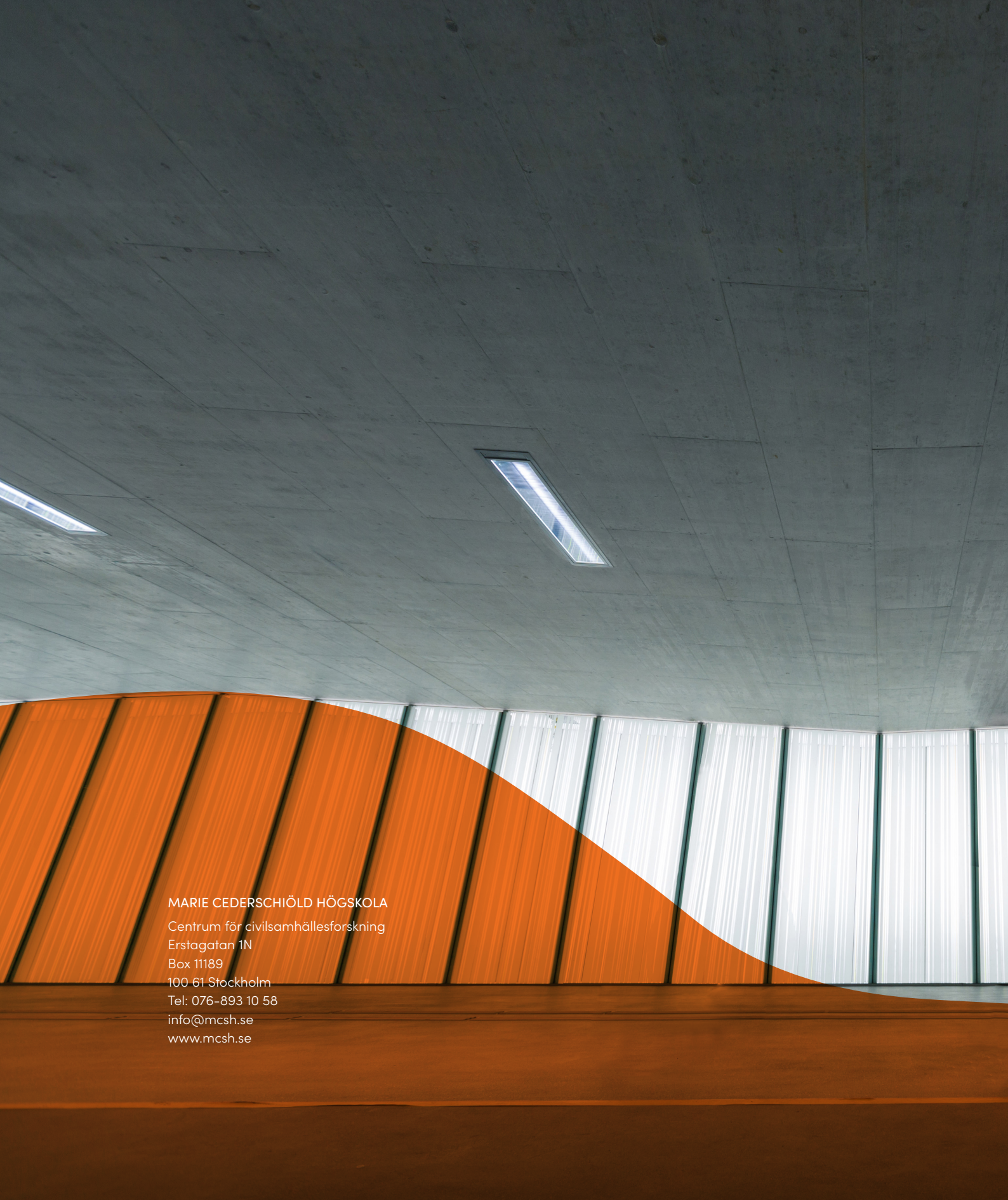

MARIE CEDERSCHIÖLD HÖGSKOLA
Centrum för civilsamhällesforskning
Erstagatan 1N
Box 11189
100 61 Stockholm
Tel: 076-893 10 58
info@mcsh.se
www.mcsh.se